لغزش های
ابن تیمیه

قاسم جوادی

بسم الله الرحمن الرحیم

لغزش‌های ابن‌تیمیه

نویسنده:

قاسم جوادی

ناشر چاپی:

Ansariyan

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

لغزش‌های ابن‌تیمیه

مشخصات کتاب

شماره کتابشناسی ملی : ایران۸۲-۳۴۹۲۰

سرشناسه : جوادی، قاسم

عنوان و نام پدیدآور : لغزش های ابن تیمیه/ جوادی، قاسم

منشا مقاله : ، کلام اسلامی، ش ۴۷، (پاییز ۱۳۸۲): ص ۷۷ - ۹۱.

توصیفگر : کتاب خطاآ ابن تیمیه فی حق رسول‌الله و اهل بینه

توصیفگر < : ال>سید، محمود

توصیفگر : ابن تیمیه، احمدبن عبدالحلیم

توصیفگر : محمد(ص)، پیامبر اسلام

توصیفگر : اهل بیت(ع)

لغزش های ابن تیمیه

کتاب «اخطاء ابن تیمیهٔ فی حق رسول الله واهل بیته» نوشته دکتر محمود السید صبیح در سال ۱۴۲۳ه.ق در کشور مصر منتشر شده؛ کتاب در ۵۲۶ صفحه مشتمل بر یک مقدّمه، ۹۶ عنوان و یک خاتمه می‌باشد نویسنده با نگاه یک دانشمند اهل سنت به نقد دیدگاه‌های ابن تیمیه پرداخته و طبیعی است در مواردی نگاه او به مسائل با دید یک اندیشمند شیعی متفاوت است در عین حال به عنوان جدیدترین کاری که درباره ابن‌تیمیه صورت پذیرفته با نگاهی نو و تقریباً جامع‌تر از خیلی از نوشته‌ها در نوع خود می‌تواند نکات سودمندی برای مجامع علمی شیعی داشته باشد و دیدگاه‌های غیرقابل قبول نویسنده را می‌توان به نقد کشید. در مقدّمه به گفته‌های موافقان و مخالفان درباره ابن‌تیمیه می‌پردازد در نقل سخن موافقان ابن تیمیه می‌نویسد: از او به شیخ‌الاسلام، قطب صاحب نورمحمدی یاد کرده‌اند قبر ابن‌تیمیه را بزرگ داشتند کراماتی برای او ذکر کردند حال او را به پیامبر تشبیه کردند.درنقل سخنان مخالفان هم از افرادی نظیر ابن‌الرفعد، ابن‌الزمکلانی، صفی‌الدین الهندی، ابن‌المرحل، تقی‌الدین سبکی و... نام [صفحه ۷۷] می‌برد. از برخی نقل می‌کند که گفته‌اند: «فی عقله شیئاً» و برخی دیگر علمه اکثر من عقله» و.... در بخش عناوین ضمن اشاره به همه عنوان‌ها که نکاتی را دربردارند برخی از آنها را همراه بخشی از مطالب آن ذکر می‌کنیم: ۱ چگونه برای پیامبر اندوهگین نشویم ۲ اشتباهات متعدد ابن‌تیمیه درباره پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم، حضرت زهراعلیها السلام و خلیفه اوّل. در این بحث نقد ابن‌تیمیه درباره حزن حضرت فاطمه و خلیفه اوّل نسبت به پیامبر را ذکر می‌کند و این که ابن‌تیمیه معتقد است این اندوه برای امری است که از بین رفته و برنمی‌گردد و این نتیجه ضعف افراد است. موءلّف در پاسخ به ابن‌تیمیه بیان می‌کند آیا پیامبر که در وفات ابراهیم فرزندشان اندوهگین شد نشانه ضعف بود؟ ۳ ابن تیمیه نمی‌داند که چه می‌گوید اگر می‌دانست (که چه می‌گوید) دانشمندان او را تکفیر می‌کردند. ۴ فلسفه ابن‌تیمیه ۵ نسبت‌های درست و غلط ابن‌تیمیه به حضرت فاطمه علیها السلام. ۶ ابن‌تیمیه کمک خواستن از پیامبر در حال حیات و ممات را نفی می‌کند. موءلف از منهاج‌السنهٔ نقل می‌کند که ابن‌تیمیه نوشته: پیامبر به ابن‌عباس گفت هنگامی که درخواست می‌کنی از خدا درخواست کن و هنگامی که کمک می‌جوئی از خدا کمک بخواه و نفرمود از من درخواست کن و نگفت از من کمک بخواه و خداوند فرموده «اذا فرغت فانصب وإلی ربک فارغب» نویسنده کتاب در نقد سخن ابن‌تیمیه این چنین ادامه می‌دهد: برای ما سنت پیامبر چه در گفتار و چه کردار حجت است و نه قول ابن‌تیمیه؛ مسلم در صحیح خود این روایت را از

ربیعه بن کعب اسلمی نقل می‌کند، شب همراه [صفحه ۷۸] پیامبر استراحت می‌کند می‌گوید آنچه برای وضوء و چیزهای دیگر پیامبر نیاز داشت برای او آوردم پیامبر فرمود:(سل) درخواست کن؛ در بعضی از کتابهای حدیثی نظیر کتاب احمد، ابوداود، نسائی، و طبرانی آمده که (سلنی) از من بخواه؛ به پیامبر عرض کردم همراهی شما در بهشت پیامبر فرمود (ذلک) و در ادامه موءلف به تفسیر و تحلیل آنچه ابن‌تیمیه از ابن‌عباس نقل کرده می‌پردازد. ۷. پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم به فردی می‌گوید مرا کمک کن و به اصحابش می‌فرماید برادران را کمک کنید، اصحاب می‌گویند ۱.ما از رسول‌الله درخواست کمک می‌کردیم و ابن‌تیمیه و پیروان او کسانی که از پیامبر کمک بخواهند را تکفیر می‌کنند. ۸ ابن‌تیمیه دوست دارد حضرت فاطمه علیها السلام را در آنچه که از درک آن عاجز است متهم کند. ۹. ابن‌تیمیه منکر فضائل حضرت فاطمه(رضی الله عنها) است. ابن‌تیمیه در نقد علامه حلی می‌نویسد: آنچه که گفته همه از پیامبر نقل کرده‌اند که فرموده یا فاطمه ان الله یغضب لغضبک و یرضی لرضاک این دروغ علامه حلی است چون اولاً چنین چیزی از پیامبر نقل نشده؛ ثانیاً چنین چیزی در کتب معروف حدیثی دیده نشده ثالثاً روایت سند صحیح و حسن شناخته شده؛ از پیامبر ندارد؛ رابعاً کسی که خدا و رسول از او راضی باشند غضب هیچیک از مخلوقات هر کسی باشد برای او ضرری ندارد. نویسنده می‌نویسد: اولاً چه ضرری به ابن‌تیمیه می‌رسد اگر خداوند به خاطر غضب حضرت فاطمه علیها السلام غضب کند و به خاطر خوشنودی او خوشنود شود؛ این اصرار عجیب و غریب او در نفی چیست ثانیاً آیا ابن‌تیمیه از تمام مرویات پیامبر آگاه است ثالثاً برای روشن شدن اشتباه ابن‌تیمیه این روایت در عده‌ای از کتاب‌های حدیثی نظیر مستدرک حاکم تاریخ دمشق ابن‌عساکر، ذخائرالعقبی طبری، مجمع‌الزوائد هیثمی و... آمده است. ۱۰. بی‌ادبی ابن‌تیمیه در تعلیقه بر دو حادثه‌ای که از حضرت فاطمه علیها السلام [صفحه ۷۹] سرنزده است. ۱۱. ابن‌تیمیه امت را به مهالک می‌کشاند. ۱۲. ابن‌تیمیه سینه منافقان و زنادقه را خنک می‌کند. ۱۳. خطای بزرگ ابن‌تیمیه بخشیده نمی‌شود مگر این که قبل از رحلت از آن توبه کند؛ خطایش این بود که غضب فاطمه علیها السلام را نسبت به [ابوبکر]صدیق به غضب منافقان تشبیه کرد. ۱۴. آیا برای موءمنی صحیح است که حضرت فاطمه علیها السلام یا امام علی‌علیه السلام را به جهل متهم کند. به دنبال بحث از نکات ابن‌تیمیه می‌نویسد ای کاش اتباع ابن‌تیمیه به مقداری که از ابن‌تیمیه مدح می‌کنند از پیامبر و اهل بیت‌علیهم السلام و صالحین مدح می‌کردند ولی در نگاه پیروان ابن‌تیمیه مدح پیامبر و اهل بیت‌علیهم السلام شرک است و مدح ابن‌تیمیه سنت است. ۱۵. ابن‌تیمیه از پیامبر می‌کاهد و ادعا می‌کند پاداش عظیم برای همسران پیامبر نه به خاطر همسری پیامبر بلکه به خاطر تقوایشان می‌باشد. ۱۶. ابن‌تیمیه از پیامبر می‌کاهد و ادعا می‌کند نزدیکی به پیامبر و نسب او فایده‌ای نداد. عبارت ابن‌تیمیه در منهاج این است که افضل خلق اولیاء متقی پیامبر هستند اما نزدیکان پیامبر در بینشان موءمن و کافر نیکوکار و بدکار وجود دارد اگر اقارب فاضل به پیامبر باشند نظیر علی‌علیه السلام جعفر حسن و حسین‌علیمها السلام برتریشان به واسطه ایمان و تقوائی است که در آنها وجود دارد و آنها به این اعتبار اولیاء هستند نه به مجرد نسب پس اولیاء پیامبر دارای درجه بیشتری از آل او می‌باشند. نویسنده ادامه می‌دهد که بنگر به مغالطات ابن‌تیمیه و آنچه در جان خود نسبت به پیامبر و آل او دارد در رد او می‌گوئیم. او می‌گوید اولیاءش برترند از آل او آیا آل پیامبر از اولیاء نیستند. [۱] . [صفحه ۸۰] خدیجه همسر پیامبر یکی از چهار زن برتر جهان می‌باشد. فاطمه دختر پیامبر سید زنان اهل جنّت است، حسن و حسین علیهما السلام دو سید جوانان بهشت می‌باشند و پدرشان برتر از آن دو است تمام اینها در احادیث صحیح اهل سنت و جماعت ثابت می‌باشند. ۱۷. افکار خطرناک ابن‌تیمیه بین امت و پیامبر جدائی می‌افکند، ابن‌تیمیه ایمان کامل خدیجه(رضی الله عنها) را نفی می‌کند. ۱۸. ابن‌تیمیه خدمت بزرگی به زنادقه و دشمنان دین و مستشرقین می‌کند در این که پیامبر را متهم می‌کند به اینکه در عایشه شک کرد. ۱۹. ابن‌تیمیه طعن در دین امام علی‌علیه السلام می‌کند و حضرت را متهم می‌کند که هجرت به سوی خدا و رسول نکرد. موءلف ضمن بحث و نقد سخن ابن‌تیمیه می‌نویسد: ما در این مسأله جز سخن پیامبر نمی‌گوئیم که فرمود: «من اذی علیاً فقد آذانی» هر کسی به علی آزار رساند به من آزار رسانده است و دیگر سخن پیامبر که فرمود: چه چیز از علی می‌خواهید که

علی از من است و من از علی هستم و او ولی هر موءمنی بعد از من است و من معتقدم سخنان اینگونه ابن‌تیمیه یکی از سببها بود که علماء زمانش حکم به نفاقش کردند. ۲۰. دروغ ابن‌تیمیه بر امام علی بن ابیطالب صحابه و تابعین؛ نویسنده در ادامه بحث می‌نویسد: ابن‌تیمیه می‌گوید برخی از تابعین از امام علی کینه داشتند و به او سخنان زشت می‌گفتند. نویسنده می‌گوید: اسم طایفه‌ای از آنها را ببرد حق این است که اینها جز خوارج کسی دیگری نبودند و آیا خوارج سلف ابن تیمیه بودند. ۲۱. ابن‌تیمیه ویژگی‌های امام علی‌علیه السلام را نفی می‌کند، سلسله مغالطات ابن‌تیمیه در حق امام علی‌علیه السلام. ابن‌تیمیه می‌نویسد: احادیث عقد برادری امام علی‌علیه السلام با پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم همه ساختگی هستند و پیامبر احدی را برای برادری انتخاب نکرد و هم چنین بین مهاجر عقد اخوت جاری نساخت نه بین ابوبکر و [صفحه ۸۱] عمر و نه بین انصاری با انصاری فقط هنگام ورود به مدینه عقد اخوت بین مهاجرین و انصار جاری ساخت و هم چنین ابن‌تیمیه معتقد است حدیث من کنت مولاه فعلی مولاه اللهم وال من والاه این هم در کتابهای اصلی حدیث جز ترمذی وجود ندارد و در ترمذی هم فقط همان قسمت نخست حدیث وجود دارد و ذیل حدیث وجود ندارد. موءلف در هر دو قسمت منابع حدیث را ذکر می‌کند مخصوصاً در قسمت دوّم از کتاب‌های احمد بن حنبل،ابن حبان طبرانی، نسائی، ابن ابی‌شیبه، ابن ابی‌عاصم، ابن‌ماجه ابویعلی حدیث را ذکر می‌کند. ۲۲. آیا سخن پیامبر به امام علی‌علیه السلام که لایحبّک الّاموءمن ولایبغضک الّامنافق ابن‌تیمیه را ناراحت می‌کند. ابن‌تیمیه می‌نویسد: کسی که درباره بعضی از صحابه اعتقاد غیرمطابق با واقع را معتقد باشد و گمان کند که آن صحابی کافر یا فاسق است و به این دلیل او را دشمن دارد او خود جاهل و ظالم است و این روشن می‌کند کذب آنچه از بعضی از صحابه نظیر جابر نقل می‌شود که ما منافقین را در زمان پیامبر به واسطه دشمنی آنها با امام علی‌علیه السلام می‌شناختیم چون خداوند در سوره توبه و غیر آن نشانه‌های منافقین و صفات آنها را ذکر کرده و در هیچیک بغض امام علی‌علیه السلام وجود ندارد. موءلف در متن کتاب از سلم نقل می‌کند که امام علی‌علیه السلام فرمود پیامبر به من فرمود که جز موءمن مرا دوست ندارد و جز منافق مرا دشمن نمی‌دارد و در پاورقی هم عده‌ای دیگر از دانشمندان اهل سنت را ذکر می‌کند که روایت را نقل کرده‌اند نظیر احمد بن حنبل، ترمذی، نسائی، ابن‌ماجد، ابن‌حبان، ابن ابی‌شیبه و ابن ابی‌عاصم. ۲۳. بعضی از سخنان ابن‌تیمیه درباره نقائص امام علی‌علیه السلام که همانها سبب حکم علمای معاصر ابن‌تیمیه به نفاق او شد. ۲۴. طعن ابن‌تیمیه در خلافت امام علی‌علیه السلام و متهم کردن آن حضرت. [صفحه ۸۲] ۲۵. سقوط ابن‌تیمیه در کم کردن فضل و ارزش سید جوانان بهشت (امام حسن و امام حسین علیهما السلام). ۲۶.سالم نماندن ابراهیم فرزند پیامبر از ملاکی که ابن‌تیمیه برای اهل بیت درست کرد؟ ۲۷. اصحاب ابن‌تیمیه بدون دلیل به او می‌گویند تو داناترین مردم هستی (و او) ساکت می‌شود اما او درباره سید جوانان بهشت می‌گوید اینکه آنها زاهدترین و دانشمندترین افراد در زمان خودشان باشند سخن بدون دلیل است. ۲۸. خون امام حسین‌علیه السلام برای ابن تیمیه از ارزش چندانی برخوردار نیست موءلّف در ضمن بحث می‌گوید: عجیب از ابن‌تیمیه و ابن‌قیم است که ولو یکبار ویژگی امام حسین‌علیه السلام را که پیامبر فرمود: «حسین منی و انا منه» را ذکر نکرده‌اند. ۲۹. ابن تیمیه اهل بیت را تنقیص می‌کند. ابن‌تیمیه درباره اهل بیت می‌نویسد: ظهور آثار دیگران در امت عظیم‌تر از آثار آنان در بین امت است. در عبارت دیگری می‌نویسد: در بین دوازده نفر کسانی که از آنها مشهور به علم و دین هستند نظیر علی بن حسین و فرزندش ابی‌جعفر و فرزند او جعفر بن محمد در بین امت افراد فراوانی وجود دارند چه مانند ایشان و یا برتر از ایشان هستند و مسلمانان در دین و دنیا از افراد فراوانی چندین برابر سودی که از ایشان برده‌اند سود برده‌اند. در عبارت سوّم می‌نویسد: علی بن حسین و فرزندش و جعفر بن محمد و دیگران از پیشوایان اهل سنت و جماعت هستند بنابراین هر امام دارای علم و زهد که شیعه به او اقتداء کرده اهل سنت اقتدا کرده‌اند و به افراد دیگری که شریک اینها در علم و زهد بوده‌اند بلکه از آنها دانشمندتر و زاهدتر بوده‌اند هم اقتدا کرده‌اند. موءلف نقد سخن ابن‌تیمیه را با سخن ابوالمحاسن حنفی در کتاب معتصر المختصر شروع می‌کند که کسی که عترت پیامبر را از مکانتی که خداوند بر زبان پیامبر قرار داده و آنها را نظیر دیگرانی که از [صفحه ۸۳] اهل بیت نیستند

قرار دهد ملعون است. سپس می‌نویسد: کو آن کسانی را که ادّعا می‌کنید از اهل بیت افضل هستند؟ در ادامه می‌نویسد: امام ما علی زین‌العابدین فرزند سیدالشهد است چنانچه حافظ ذهبی گفته است. و از زهری نقل می‌کند که گفته: من قریشی برتر از علی بن حسین ندیدم و بیشتر هم‌نشینی من با او بوده و من فقیه‌تر از او کسی را ندیدم. کسی به سعید بن مسیّب گفت:من از فلانی پرهیزکارتر ندیدم، سعید به او گفت: علی بن الحسین را دیده‌ای؟ گفت: نه، گفت: از علی بن الحسین پرهیزگارتر ندیدم. در پایان نویسنده می‌نویسد: آیا خداوند ابن‌تیمیه را گواه گرفت که چه کسانی را اختیار کرده تا برای امت پیامبر مفید و سودمند باشند و آنها را به او نشان داد که ابن‌تیمیه این گونه بر فرزندان پیامبر که قرن‌ها قبل از تولد ابن‌تیمیه در بهشت بودند حکم کند، سبحانک هذا بهتان عظیم. ۳۰. امّیت، علی بن الحسین را به زین‌العالدین توصیف کرده ابن‌تیمیه اراده کرده این وصف را سلب کند. ۳۱. ابن‌تیمیه امام صادق‌علیه السلام را تنقیص می‌کند. ۳۲. ابن‌تیمیه امام علی‌الرضا فرزند موسی الکاظم را که ابن‌حبان و ابن‌خزیمه از قبرش تبرّک می‌جستند تنقیص می‌کند. ابن‌تیمیه در منهاج می‌نویسد: این که ادّعا شده او زاهدترین و داناترین مردم در زمان خودش بوده است سخن بی‌دلیل است. هر کسی که درباره شخصی غلو کند می‌تواند چنین ادّعایی داشته باشد، مردم می‌دانند که در زمان او افرادی باسوادترو زاهدتر از او بوده‌اند نظیر شافعی، اسحاق بن راهویه، احمد بن حنبل، اشهب بن عبدالعزیز، ابوسلیمان دارانی و معروف کرخی و نظیر این‌ها و احدی از اهل علم از او حدیث اخذ نکرده و در کتب ششگانه حدیثی از او روایت نشده است. موءلّف سخنان ابن‌تیمیه را در همه‌ی قسمت‌ها به نقد کشیده درباره‌ی زهد امام [صفحه ۸۴] رضاعلیه السلام مهم‌ترین نکته‌ای که ذکر می‌کند طرد حکومتی است که مأمون به امام پیشنهاد می‌کند و حضرت رد می‌کند. [۲] . از طرفی برخی از همین دانشمندان که ابن‌تیمیه برتر از امام می‌داند هنگام ورود امام به نیشابور افسار مرکب او را می‌کشیدند برخی دیگر از پیراهن آن حضرت تبرّک می‌جستند. ۳۳. پیشوایان سلف علی بن موسی الرضا را تعظیم و تکریم می‌کردند نظیر ابوزرعه رازی و ابن‌اسلم طوسی و تعداد بیشماری همراه آنها به امام متوسّل می‌شدند تا برای آنها حدیث بگوید و ضمن نقل بیانات ائمه سلف حدیث سلسلهٔ‌الذهب را از طریق روات اهل سنّت از امام رضا نقل می‌کند و عبارت ابونعیم را درباره حدیث سلسلهٔ‌الذهب امام رضا علیه السلام نقل می‌کند که گفته هذا حدیث ثابت مشهور بهذا الاسناد من روایهٔ الطاهرین عن آبائهم الطیبین و بعد می‌نویسد: بعضی از سلف از محدثان می‌گفتند: اگر این اسناد بر مجنون خوانده شود بهبود می‌یابد. ۳۴. تعظیم و بزرگداشت دانشمندان مسلمان و حاکمان آنها نسبت به امام رضاعلیه السلام بعد از وفات و تبرّک جستن آنها به قبر آن حضرت. ۳۵. آیا ابن‌تیمیه بر جهنّم اشراف پیدا کرده تا یقین کند که آتش جهنّم بر همه ذرّیه فاطمه حرام نشده است. ابتداء عبارت ابن‌تیمیه را نقل می‌کند که نوشته: آتش بر همه ذریه‌ی فاطمه علیها السلام حرام نشده است، بعد می‌نویسد: چه زیانی به ابن‌تیمیه از ویژگی‌های ذریه‌ی فاطمه علیها السلام می‌رسد. ۳۶. ای ابن‌تیمیه چه کسی از اهل بیت طاهر نیست. ۳۷. ابن‌تیمیه از اهمیّت اهل بیت و درود بر آنها می‌کاهد و نسبت به شافعی و احمد ادّعای دروغ می‌کند. ۳۸. ابن‌تیمیه درب را به روی کسانی [صفحه ۸۵] که نمی‌خواهند بر پیامبر و اهل بیت درود بفرستند می‌گشاد. ۳۹. خواری خون اهل بیت نزد ابن‌تیمیه. ۴۰. زیارت قبر پیامبر و بعضی احکام درباره اهمیت دادن به قبور صالحان. ۴۱. سخنان نورانی درباره زیارت قبر پیامبر و اهل الله که در قبرها هستند. ۴۲. ادله زیارت قبر پیامبر. ۴۳. ذکر اقوال کسانی که استدلال کرده‌اند به آیه «ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاءُوکَ...» بر جواز زیارت قبر پیامبر و طلب استغفار از آن حضرت. ۴۴. ابن‌تیمیه معتقد است کسی که پیامبر را در خواب می‌بیند در دینش ضعیف است و در او نفاق وجود دارد، جزو موءلفهٔ قلوبهم می‌باشد. ۴۵. ادعای ابن‌تیمیه بر اینکه شناخت قبر پیامبران هیچ فایده‌ای ندارد. ۴۶. پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم به زیارت قبر انبیاء ترغیب می‌کند. ۴۷. پیامبر به شناخت قبر درستکاران ترغیب می‌کند. ۴۸. رفتار مسلمانان و تبرّک جستنشان. ۴۹. دعا نزد قبر پیامبر. ۵۰. دعاء صحابه(رضی الله عنهم) نزد قبر پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم ۵۱. تحقیق مذهب امام مالک در مسأله دعا نزد قبر پیامبر. ۵۲. هنگام دعا در قبر پیامبر روبه‌روی حضرت بایستید. ۵۳. ابن‌تیمیه ادعا می‌کند دعا نزد قبر پیامبر مستجاب نیست. ۵۴. یکی

از پیروان ابن‌تیمیه می‌گوید: پیامبر فوت کرده و عصایی که در دست گوینده است (العیاذ بالله) از پیامبر مفیدتر است. ۵۵. ردّ قول ابن‌تیمیه که معتقد است صلوات نزد قبر پیامبر شرک و بدعت است توسط عمل سه نفر از صحابه که نزد [صفحه ۸۶] قبر پیامبر نماز خواندند. ۵۶. کعبه‌ای که پیامبر به او چیزی گفته که معنایش این است که خون مسلمان حرمتش شدیدتر است از مکه ابن‌تیمیه می‌پندارد از پیامبر برتر است. ۵۷. همسایگی با رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم را (زندگی در کنار قبر پیامبر) ابن‌تیمیه بی‌ارزش می‌داند. نویسنده از برخی از اصحاب ابن‌تیمیه درباره قبر ابن‌تیمیه از کتاب العقود الدریه این اشعار را نقل می‌کند. قد اودع القبر الشریف علومه عجباً لوسع القبر بحراً سائلاً ومجاور قبر الامام موءملاً یا رب واحمنا وکل شیع صلی علیه او اتاه مقبلاً من کان مسروراً به وبعلمه من بعده فالحزن اضحی عاجلاً نویسنده ادامه می‌دهد: لاحول ولاقوهٔ الاّ بالله قبر ابن‌تیمیه قبر شریف است زیارت قبر پیامبر حرام است. به جای مجاورت قبر پیامبر مجاور قبر ابن‌تیمیه شوید بعد سئوالی مطرح می‌کند که چه کسی چنین چیزی می‌گوید؟ پاسخ می‌دهد:عبدالهادی که در دفاع از ابن‌تیمیه کتابی بر رد شیخ‌الاسلام سبکی نوشت که سبکی کتابی بر رد ابن‌تیمیه نوشته بود. ۵۸ آیا ابن‌تیمیه می‌خواهد مانع قبر پیامبر شود. ۵۹. ابن‌تیمیه در مقام کم‌اهمیّت جلوه دادن جواب سلام پیامبر به کسی که به آن حضرت سلام کند. ۶۰. تحریف ابن‌تیمیه احادیث پیامبر را. ۶۱. ابن‌تیمیه یک حدیث را یازده بار تحریف می‌کند. این حدیث پیامبر را که فرموده ما من احد مرّ بقبر اخیه الموءمن کان یعرفه فی الدنیا فیسلم علیه الّاعرفه و ردعلیه السلام. نویسنده از کتاب‌های مختلف ابن‌تیمیه آدرس می‌دهد مجموع فتاوی و منهاج السنهٔ و... که در یازده جا حدیث را تحریف کرده و اینگونه نقل کرده که فیسلم علیه الاّردّ الله علیه روحه. ۶۲. ابن‌تیمیه‌ای که یک بار لفظ [صفحه ۸۷] (بل الرفیق الاعلی) را از قول پیامبر نقل نمی‌کند.... ۶۳. ابن‌کثیر اعتراف می‌کند به این که کسی که از زیارت پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم محروم شود او جاهل است و ما می‌آوریم آنچه را که ابن‌تیمیه بدان گردن می‌نهد در این که زیارت قبر پیامبر حرام است. ۶۴. دوستان پیامبر خود را از پیامبر و سلام بر او در نزد قبرش در همه حال بی‌نیاز نمی‌دانند و سخن ابن‌تیمیه غیر از این است. ۶۵. ابن‌تیمیه خوش ندارد کسی پیامبر را زیارت کند و تصریح می‌کند به این که زیارت پیامبر فایده‌ای ندارد. ۶۶. ابن‌تیمیه می‌خواهد تکذیب کند طلب صحابه باران را از پیامبر و نزد قبر آن حضرت و گمان برده که عاقلی چنین نمی‌کند که پنداشته سقف مسجد مانع نزول رحمت بر قبر است. ۶۷. للعلقلاء فقط وجود سقف یا دیوار مانع نزول رحمت نمی‌شود. ۶۸. طلب باران از قبر صالحان کاری است که امت انجام می‌دهد. ۶۹. ردّ سخن ابن‌تیمیه در منع طلب استغفار و توسّل و استغاثه و کمک خواستن نزد قبر پیامبر از آن حضرت بعد نویسنده از آیات قرآن و دیدگاه‌های اصحاب درباره آیات و سخنان مفسّران، فقها، مورّخان، محدّثان و دیگران را در تأیید این دیدگاه ذکر می‌کند. ۷۰. مسأله‌ی توسل در بحث توسل مباحث متعددی را مطرح کرده، ازجمله از ۵۲ نفر از محدّثان و حافظان حدیث نقل می‌کند که به پیامبر متوسل شده‌اند؛ سپس از فقهای چهارگانه‌ی اهل سنّت توسل به پیامبر را نقل می‌کند، سپس حدود ۸۱ فقیه را نام می‌برد و در ادامه از ۶ نفر از مفسّران یاد می‌کند، سپس دوازده نفر از لغویین و سپس ۱۹ نفر از مورخان که همگی توسّل به پیامبر را قبول داشته‌اند را ذکر می‌کند. ۷۱. صحابه الفاظی شدیدتر از الفاظ توسل گفتند: به پیامبر پناه می‌بردند، عایشه گفت: من به سوی خدا و رسولش [صفحه ۸۸] توبه می‌کنم و گفت: اعوذ برسول الله، آیا امّ الموءمنین و صحابه مشرک شدند. ۷۲. اصحاب ابن‌تیمیه ادعا می‌کنند که پیامبر در قبر چیزی از امور خود را نمی‌داند و نمی‌شنود. ۷۳. شذوذی که از انصار ابن تیمیه در این زمان در صیغه تشهد واقع شده فراوان است. ۷۴. ابن‌تیمیه ادّعا می‌کند کسی که در نزد قبر پیامبر بر او سلام کند و جواب سلام را بشنود کسی که جواب سلام می‌دهد شیطان است و پیامبر نیست. ۷۵. دلیل بر دیدن پیامبر در بیداری با شنیدن کلام آن حضرت در این بحث نظر عدّه‌ای از عالمان مسلمان را می‌برد که معتقدند می‌توان پیامبر را در بیداری دید. نظیر ابن ابی‌حمزه، قرطبی، ابوحامد غزالی، ابن‌العربی المالکی الیافعی، عبدالقادر گیلانی، سیوطی، باقلانی، صدرالدین قونوی. ۷۶. خداوند می‌فرماید «ومبشّراً برسول یأتی من بعدی اسمه احمد» [۳] ابن‌تیمیه می‌گوید اسم محمد یا احمد در کتب اهل کتاب نیست و آنچه در اختیار اهل کتاب است تحریف نشده است. ۷۷.

ابن‌تیمیه ادّعا می‌کند که پیامبرنمی‌تواند بین اهل حق و باطل تمیز بدهد تا بخواهد بین منافقان و موءمنان تمییز دهد. ۷۸. ای پیروان ابن‌تیمیه، پیامبر قبل از بعثت موءمن بود. ۷۹. تفسیر ائمه مسلمانان از آیه «نحن نقص علیک احسن القصص...». ۸۰. تفسیر سخن خداوند که فرمود ما کنت تدری ما الکتاب ولاالایمان. ۸۱. سخن خداوند که فرمود «ووجدک ضالاً فهدی» دلالت نمی‌کند بر این که پیامبر موءمن نبود. ۸۲. ابن‌تیمیه می‌پندارد که نبوت موهبتی الهی نیست بلکه کسبی است. ۸۳. مذهب ابن‌تیمیه این است که انبیا معصوم نیستند، ابن‌تیمیه می‌کوشد [صفحه ۸۹] اثبات کند پیامبر از گناه‌کاران بود. ۸۴. بی‌ادبی ابن‌تیمیه هنگام سخن گفتن از پیامبر. ۸۵. ابن‌تیمیه اشاره می‌کند به این که تنها پیامبر مستحق مقام محمود نیست. ۸۶. ابن‌تیمیه منکر تقدّم پیامبری پیامبر بر همه انبیاء است. ۸۷. انتخاب نظریات سلبی توسط ابن‌تیمیه، در اینجا موءلّف توضیح می‌دهد که هر متفکری به هر حال دارای دیدگاه‌های شاذ فردی است. ابن‌تیمیه در تمام این نکات شاذ به مسائل سلبی گرایش دارد ازجمله آنچه در فصل بعدی ذکر می‌کند. ۸۸. اسلام پدر و مادر پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم. ۸۹. اسلام قرین پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم ۹۰. نزد احمد و اصحابش، کسی که تنقیص صحابه کند زندیق است. حکم‌های پیروان ابن‌تیمیه حکم تنقیص صحابه در نزد شما چیست. ۹۱. ابن‌تیمیه عبدالله بن عمر و هر کسی که از آثار و پیامبر تبرک بجوید و نماز در آنها بگذارد را متهم می‌کند. ۹۲. پیامبر در بیت لحم که حضرت عیسی متولد شده نماز خواند و ابن‌تیمیه می‌گوید هر کسی بیت لحم را زیارت کند و در آن نماز به جای آورد از شریعت اسلام خارج است. ۹۳. پیامبر عبدالله بن عمر را متوجه می‌کند که از آثار انبیاء و جایگاه‌های نماز آنها پیروی کند. ۹۴. نظرات علما درباره‌ی پیروی از آثار انبیاء. ۹۵. ابن‌تیمیه دوست ندارد هیچ کسی از امت دنبال آثار پیامبر باشد و او را به شباهت به یهود متهم می‌کند. ۹۶. آیا در حراء کسی غیر از رسول‌الله به عبادت می‌پرداختند؟ آیا ابن‌تیمیه می‌داند که چه می‌گوید؟ گویا ابن‌تیمیه می‌خواهد هر اثری از پیامبر را از بین ببرد. حتی غار حراء که شرافت یافت به نزول قرآن و شریف‌ترین رسالت از دست ابن‌تیمیه رهایی نیافت. [صفحه ۹۰] در خاتمه بیان می‌کند: ذکر کردیم برخی از مسائلی که ابن‌تیمیه ادعای اتفاق امت بر آنها کرده و به فضل خداوند به مبارزه می‌طلبیم پیروان ابن‌تیمیه را آن چنان که او ادعا کرده به آوردن اجماع امت از نوشته‌های کسانی که قبل از ابن‌تیمیه متولد شدند و فوت کردند، سپس دوازده مسئله را ذکر می‌کند که ابن‌تیمیه ادعای اجماع امت نموده است اگر دیدگاهی نظیر اشعری که قائل به کسب می‌شود به هر حال نه جبر را می‌پذیرد و نه تفویض را و به نظر او هر دو مشکل دارند. با توجه به این دیدگاه‌ها چرا باید یکطرف مورد حمله قرار گیرند در حالی که هر کدام را به نحوی می‌توان توجیه کرد. یک بحثی ناتمام طرح می‌کنیم که عبارت است از بحث دو تن از متفکران شیعه، محقق همدانی و امام خمینی که اساساً بحث در بین امر بین را از مباحث دقیق می‌دانند که به هر حال نمی‌توان حکم به نجاست کرد؛ چون از مباحث دقیق است و اساساً در دام یکی از دو طرف سقوط می‌کنند.... اوّلین آنها درباره‌ی آیه «و لو انهم اذ ظلموا انفسهم جاووءک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول» ابن تیمیه ادعا می‌کند اجماع صحابه و تابعین و سائر مسلمین این است که احدی از آنها بعد از فوت پیامبر شفاعت پیامبر را درخواست نکرده است و از پیامبر چیزی درخواست نکرده‌اند و هیچیک از پیشوایان مسلمین چنین چیزی در کتابهایشان ذکر کرده‌اند. دوازدهمی درباره‌ی روایت «ان فاطمهٔ لحصنت فرجها فحرم الله ذریتها علی النار ذکر کونه هو کذب باتفاق اهل المعرفهٔ بالحدیث».

پاورقی

[۱] به نظر می‌رسد نقد در اینجا بر ابن‌تیمیه وارد نیست چون او خود تصریح می‌کند که امام علی و امام حسن و امام حسین علیهم السلام از اولیاء هستند و برتری آنها هم به خاطر همین است.

[۲] در نگاه دانشمندان شیعه اولاً حکومت منافات با زهد ندارد نظیر امام علی‌علیه السلام که پذیرش حکومت توسط آن حضرت منافاتی با زهد نداشت ثانیاً دلائل دیگری برای نپذیرفتن وجود داشت.

[۳] سوره صف، آیه ۶.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹